

Stichting RASA Trendsettend podium voor onbekend talent

André Nuchelmans

De geschiedenis van wereldculturencentrum RASA gaat terug tot 1970. Het in dat jaar opgerichte jongeren centrum Kasino ging twee jaar later onder de naam RASA (afgeleid van *tabula rasa*) verder. Aanvankelijk hield de stichting zich vooral bezig met educatieve en politieke projecten, middels in de wijken georganiseerde activiteiten. 'Bij een van die activiteiten benaderden Marokkaanse migranten ons met de vraag of we ook iets voor hen konden organiseren', vertelt de huidige directeur Wieland Eggermont. 'Zo is het eigenlijk gekomen dat we ons eind jaren tachtig vooral op de migrantencultuur zijn gaan richten.' RASA organiseerde voor deze doelgroep debatten en concerten met subsidie uit de gemeentelijke welzijnsportefeuille.

In de jaren negentig profileerde RASA zich als podium voor niet-westerse podiumkunsten en verhuisde naar de kunstbegroting. Begin deze eeuw is men zich naast de niet-westerse muziek ook toe gaan leggen op de wortels van de Europese muziek. 'Vanuit de politiek is daar de term wereldmuziek op geplakt, maar eigenlijk zegt die term niets. Alles is wereldmuziek, tenzij het van Mars komt: dan is het marsmuziek', aldus Eggermont. 'De term zorgt er echter wel voor dat RASA maar al te vaak enkel geassocieerd wordt met populaire musici, zoals bekende Afrikaanse zangers als Youssou N'dour en Mori Kante, terwijl deze artiesten reeds geruime tijd doorgebroken zijn op de "reguliere" poppodia, mede dankzij het werk van RASA.'

RASA kent twee onderdelen: het podium en het concert- en productiehuis. Dat laatste verzorgt tournees van buitenlandse artiesten door Nederland en Vlaanderen. Ook Nederlandse muzikanten met een multiculturele achtergrond kunnen bij RASA terecht. Wel vormen de hoge kwaliteits- en artistiekeisen van RASA vaak een belemmering. Eggermont en zijn medewerkers proberen echter altijd mensen naar het juiste podium door te verwijzen.

RASA richt zich onder andere op traditionele muziek, ongeacht het land waar die vandaan komt, en de moderne ontwikkelingen daarbinnen. Dit kan traditionele Chinese, Turkse, Marokkaanse, Braziliaanse of Indiase muziek zijn. Wat dat betreft is RASA niet trendvolgend, maar eerder trendsettend; het biedt een podium voor onbekend talent, dat vervolgens door kan groeien naar een groter podium.

André Nuchelmans

is redacteur van *Boekman* en stafmedewerker van de Boekmanstichting

Grote diversiteit

Deze brede programmering is de achilleshiel van RASA. 'De overheid rekent instellingen tegenwoordig af op bezoekerscijfers en eindresultaten. Op zich is daar niets mis mee, het dwingt je op het puntje van je stoel te zitten. Maar als je nieuwe dingen brengt, zoals RASA, kun je van tevoren niet inschatten hoeveel publiek daar op af komt', zegt Eggermont. 'Bovendien heeft het grote scala aan stijlen in het aanbod tot gevolg dat er maar een kleine kern vast publiek is dat een groot deel van de voorstellingen bezoekt. Iemand die van traditionele Turkse muziek houdt, hoeft absoluut geen liefhebber te zijn van traditionele Chinese muziek.' Dit heeft ook consequenties voor de publiciteit en marketing van RASA. Door de grote diversiteit in het aanbod en het specifieke publiek dat elke voorstelling trekt, is het moeilijk één publiciteits- of marketingstrategie te volgen. 'Je moet je elke keer weer op een bepaald deel van het totale publiek richten.'

'In principe behoort iedereen tot de doelgroep van RASA, maar we doen extra ons best de programmering onder de aandacht te brengen van Nederlanders van allochtone komaf.' Eggermont ziet dit in de huidige samenleving als een noodzakelijke taak. 'Mensen moeten leren respect en begrip voor elkaar te hebben; dat kan alleen als je met elkaar dezelfde voorstellingen bezoekt en zo kennis van elkaars culturen neemt.'

RASA trekt een zeer gevarieerd publiek, maar toch minder gevarieerd dan zo'n tien jaar geleden. Als belangrijkste oorzaak hiervan noemt Eggermont het ontstaan van organisaties die in staat zijn zelf de populaire muziek voor een specifieke doelgroep naar Nederland te halen. 'Tien jaar geleden zat het hier bij een Marokkaans concert vol met Marokkanen. Zij kwamen niet alleen voor de muziek, maar ook voor de sociale gebeurtenis. Het was een feest met de muziek als achtergrond. Tegenwoordig zijn er echter organisaties als Marmoucha, die

zich uitsluitend bezighouden met de organisatie van feesten voor Marokkaanse jongeren. Door deze differentiatie komen die niet meer alleen bij RASA naar een concert van Marokkaanse muziek.'

Voor subsidiëring is RASA zowel op het ministerie van OCW als de gemeente en de provincie Utrecht aangewezen. Bijna waren ze buiten de kunstenplanprocedure terechtgekomen omdat het ministerie RASA als kennisoverdrachtsinstelling kwalificeerde. De reden hiervoor lag in de organisatie van informatieve workshops voorafgaand aan een concert, om de bezoekers wat meer achtergrondinformatie te geven. Gelukkig is dit door de Raad voor Cultuur allemaal weer rechtgetrokken.

Eggermont constateert echter wel problemen bij het vinden van de broodnodige aanvullende financiering voor projecten. 'De fondsen zijn steeds terughoudender geworden in het verstrekken van projectsubsidies aan instellingen die het ministerie structureel subsidieert.' Of het geplande Huis voor de Culturele Dialoog iets concurrerends wordt, weet Eggermont niet. Er is nog te weinig duidelijk over wat het Huis precies gaat doen. 'Wel is het frappant dat een dergelijk initiatief van boven af wordt opgelegd, zonder de organisaties op dit terrein daarin te erkennen of te betrekken.' De gemeente Utrecht heeft hem inmiddels wel benaderd om te informeren naar de rol die RASA zou kunnen spelen in het initiatief.

Eggermont concentreert zich liever op de activiteiten van RASA. Zo is het nog steeds een grote droom van hem om RASA tot een instituut om te vormen, waarbij niet alleen op het podium allerlei mooie voorstellingen te zien zijn. Hij ziet RASA graag uitgroeien tot een kennis- en informatie-instelling, waarbij ook wetenschappers reflecteren op ontwikkelingen. 'Het podium moet er zijn om de voeling met de aarde houden, daarnaast zouden allerlei informatieve en educatieve projecten georganiseerd kunnen worden.'